

Referens

Yasmine Nechma

Mottagare

Kultur- och fritidsförvaltningen

Yttrande över remiss om ”Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun”

Sammanfattning

Botkyrka kommun har mottagit en remiss från Kulturdepartementet gällande ”Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun”, ett betänkande av Kultursamverkansutredningen. Kultur- och fritidsnämnden överlämnar härmed synpunkter till remissen.

I betänkandet föreslås bland annat att:

- det införs en ny lag om samverkan mellan stat, region och kommun på kulturområdet som ska göra det möjligt även för kommunerna att fördela statsbidrag.
- Det ska beskrivas i mer generella termer än i dag till vilka konst- och kulturområden statsbidrag kan fördelas samt att det införs en möjlighet att även fördela medel till helt nya områden om parterna är överens om det.
- Staten ska enbart efterfråga kulturplaner som innefattar faktisk verksamhet som en region, eller de i regionen belägna kommunerna, vill driva i samverkan med staten.
- I villkor för fördelningen av statsbidrag till kulturverksamhet ska det tydligt framgå att bland annat att den konstnärliga friheten ska respekteras. Enligt förslaget får den region eller kommun som väljer att fördela statsbidrag ett särskilt ansvar att dokumentera hur detta gjorts.
- Initiera en process för att på sikt samla de riktade statsbidragen som i dag finns hos Kulturrådet i särskilda ”kulturpåsar” som kan fördelas samlat till respektive kommun. Men även utöka stöd till behovsbaserad samverkan genom att ett långsiktigt statsbidrag till just samverkansprojekt mellan kommuner och regioner införs. De tidsbegränsade utvecklingsbidrag som redan finns bör bibehållas.
- Behovsanpassa dialogformerna - På regional och lokal nivå bör det huvudsakligen vara upp till respektive region eller kommun att organisera kulturpolitiska diskussioner på det sätt som bedöms mest funktionellt. På

nationell nivå bör det förändras genom att större fokus läggs på politiska överläggningar än i dag, till vilka även ett urval av kommuner framöver bör bjudas in.

- Fortsatta reformbehov i kultursamhället - bland annat att det görs en översyn av de så kallade skönhetsparagraferna i plan- och bygglagen, regleringen av enprocentsregeln uppmärksammas, hur nuvarande stödsystem påverkar möjligheterna för personer med funktionshinder att vara kulturskapare mm.

Kultur- och fritidsnämnden lämnar följande synpunkter på ”Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun”:

- Positivt att kultursamverkansmodellen vidareutvecklas och att den öppnar upp för samarbeten inom nya områden
- Vi ser positivt på förslaget att decentralisera och därmed göra det möjligt för även kommuner att fördela statsbidrag till kulturverksamhet
- Vi hoppas att den minskade detaljstyrningen från statens sida leder till fler initiativ och ett rikare kulturliv.
- En översyn av PBL kan vara en fördel där man fördjupar sig i de frågor som utredningen uppfattar som ett reformbehov.
- Kostnader för omställningen bör få ett särskilt fokus, så att inte medel som idag går till verksamhet omvandlas till att finansiera ökad administration.

Ärendet

Betänkandet

I betänkandet föreslås att på kulturområdet öppna för friare samverkansformer mellan de olika offentliga nivåerna, med ett mer jämställt förhållande mellan stat, region och kommun. Bland annat föreslås:

- I syfte att minska den statliga detaljstyrningen och skapa förutsättningar för jämlik samverkan samt göra det möjligt även för kommunerna att fördela statsbidrag, föreslås att det införs en ny lag om samverkan mellan stat, region och kommun på kulturområdet.
- För att kulturområden, som gestaltad livsmiljö, ska kunna främjas på ett effektivt sätt är det viktigt att de kan stödjas inom ramen för ett reformerat samverkanssystem. Det föreslås därför att det beskrivs i mer generella termer än i dag till vilka konst- och kulturområden statsbidrag kan fördelas samt att det införs en möjlighet att även fördela medel till helt nya områden om parterna är överens om det.
- I det nuvarande systemet finns krav på regionala kulturplaner, utan direkt koppling till medelsfördelning, samt relativt omfattande årliga äskanden och löpande uppföljning. Detta beskriver man i betänkandet som en administrativ börda som är onödigt stor. Därför föreslås bland annat att staten enbart ska

efterfråga planer som innefattar faktisk verksamhet som en region, eller de i regionen belägna kommunerna, vill driva i samverkan med staten.

- I lagen om samverkan föreslås att det anges vissa villkor för fördelningen av statsbidrag till kulturverksamhet, bland annat att den konstnärliga friheten ska respekteras. Med konstnärlig frihet avses att kulturellt skapande och kreativa processer ska fredas från politisk styrning. Enligt förslaget får den region eller kommun som väljer att fördela statsbidrag ett särskilt ansvar att dokumentera hur detta gjorts.
- Initiera en process för att på sikt samla de riktade statsbidragen som i dag finns hos Kulturrådet i särskilda ”kulturpåsar” som kan fördelas samlat till respektive kommun. Men även utöka stöd till behovsbaserad samverkan genom att ett långsiktigt statsbidrag till just samverkansprojekt mellan kommuner och regioner införs. De tidsbegränsade utvecklingsbidrag som redan finns bör bibehållas.
- Behovsanpassa dialogformerna - På regional och lokal nivå bör det huvudsakligen vara upp till respektive region eller kommun att organisera kulturpolitiska diskussioner på det sätt som bedöms mest funktionellt. På nationell nivå bör förändras genom att större fokus läggs på politiska överläggningar än i dag, till vilka även ett urval kommuner framöver bör bjudas in.
- Fortsätta reformbehov i kultursamhället - bland annat att det görs en översyn av de så kallade skönhetsparagraferna i plan- och bygglagen, regleringen av enprocentsregeln uppmärksammas, hur nuvarande stödssystem påverkar möjligheterna för personer med funktionshinder att vara kulturskapare mm.

Kultur- och fritidsförvaltningens synpunkter

Kultur- och fritidsnämnden lämnar följande synpunkter på ”Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun”:

- Positivt att kultursamverkansmodellen vidareutvecklas och att den öppnar upp för samarbeten inom nya områden
- Vi ser positivt på förslaget att decentralisera och därmed göra det möjligt för även kommuner att fördela statsbidrag till kulturverksamhet
- Vi hoppas att den minskade detaljstyrningen från statens sida leder till fler initiativ och ett rikare kulturliv.
- En översyn av PBL kan vara en fördel där man fördjupar sig i de frågor som utredningen uppfattar som ett reformbehov.
- Kostnader för omställningen bör få ett särskilt fokus, så att inte medel som idag går till verksamhet omvandlas till att finansiera ökad administration.